

TEM/KOY/EUKV/Porkka

Eduskunnan sivistysvaliokunnan kuuleminen 13.10.2020

Asia: E 102/2020 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto osaamisohjelmasta ja ehdotus neuvoston suositukseksi ammatillisesta koulutuksesta

Työ- ja elinkeinoministeriö on ollut aktiivisesti mukana laatimassa opetus- ja kulttuuriministeriön koordinoimaa E-kirjettä ja yhtyy näin ollen siinä esitettyihin kantoihin.

EU:n osaamisohjelma

Osaamisen ja taitojen jatkuvan kehittämisen merkitystä korostetaan nykyään lähes kaikilla politiikkaloilla, hyvin vahvasti myös työllisyyspoliittisessa keskustelussa. Siksi on hyvä, että myös komissio julkaisee eri politiikka-aloja yhdistävän ajantasaisen osaamisohjelman. COVID19 -pandemia on tuonut keskiöön digitaitojen merkityksen, korostaen myös ikääntyvien ja ikääntyneiden asemaa.

Komission ehdotus on ”sateenvarjo-ohjelma”, ja yksittäisiin ehdotuksiin otetaan kantaa myöhemmin, kun ne on julkaistu.

Ammatillista koulutusta koskeva neuvoston suositus

Työ- ja elinkeinoministeriö tukee ammatillisesta koulutuksesta annettua neuvoston suositusta. Ammatillisella koulutuksella on tärkeä rooli jatkuvan oppimisen näkökulmasta. Jatkuvan oppimisen edellytysten lisäksi ammatillisella koulutuksella on keskeinen rooli vastattaessa muuttuvan työelämän tarpeisiin, COVID19 -pandemiasta toipumiseen sekä laajemmin rakennettaessa sosiaalisesti ja taloudellisesti vahvempaa Euroopan Unionia. Tärkeää on myös suosituksessa mainitut ammatillisen koulutuksen linkittäminen innovaatiojärjestelmiin sekä kestävä kehityksen integrointi osaksi ammatillista koulutusta.

TEM myös korostaa digitaalisten opetus-, oppimis- ja ohjausvälineiden sekä simuloitujen oppimisympäristöjen merkitystä koronan jälkeisessä ajassa sekä ammatillisen koulutuksen modulaarisen rakenteen mahdollistamista, mm. osatutkinnot.

Ehdotuksella on lisäksi tärkeä kytkös EU-nuorisotakuusuositukseen, josta komissio antoi uuden ehdotuksen samassa yhteydessä heinäkuun alussa. Ammatillisella koulutuksella on keskeinen rooli erityisesti nuorten työelämätaitojen kehittäjänä ja työmarkkinoille pääsyssä. Pandemian negatiiviset vaikutukset ovat kohdistuneet erityisesti aloihin, joissa työskentelee paljon nuoria naisia (palvelusektori), mikä on havaittu myös Suomessa.

TEM haluaa myös erikseen nostaa esiin **ohjauksen ja neuvonnan merkityksen**. Sillä on liittymäkohtia moniin ongelmiin, joita Suomellakin on, esimerkiksi:

- aliedustettujen ryhmien saamiseen mukaan koulutukseen
- koulutusvalintojen kohdentumiseen yhteiskunnan ja yksilön kannalta mahdollisimman taroituksenmukaisesti (esim. työvoimapulasta kärsiville aloille)
- koulutuspolkujen nivelvaiheisiin ja siirtymiin

- koulutuksen keskeyttämisen ja koulupudokkuuden vähentämiseen
- koulutusalan vaihtoihin kesken koulutuspolun
- koulutusasteiden väliseen yhteistyöhön koulutusten aikana
- jatko- ja täydennyskoulutuksen hyödyntämiseen
- jatkuvaan oppimiseen työuran aikana

Suosituksen määrällisistä tavoitteista eniten keskustelua on herättänyt myös TEM:ssä 82% työllistymistavoite ja sen tarkempi tulkinta.